

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
2022/1670

Vår ref
22/1804-

Dato
25. april 2022

Representantforslag 175 S (2021-2022) om å sikre tilgang til helsepersonell i primæromsorgen i hele Norge gjennom å sikre fortsatt adgang til å ta i bruk bemanningsbyrå

Jeg viser til brev fra Stortingets arbeids- og sosialkomité 7. april 2022, der det bes om min vurdering av representantforslag 175 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad og Sveinung Rotevatn.

I forslaget vises det til at den kommunale helse- og omsorgssektoren har utfordringer med å tiltrekke og beholde relevant kompetanse, og at det særlig i distriktene kan være vanskelig å finne kvalifisert personell. Representantene mener at bemanningsforetak kan spille en viktig rolle i slike situasjoner.

Jeg er enig med forslagsstillerne i at det er viktig at de kommunale helse- og omsorgstjenestene har tilgang til riktig og tilstrekkelig bemanning. Samtidig ønsker jeg å være tydelig på viktigheten av at helsepersonell, på samme måte som resten av arbeidslivet, som den klare hovedregel skal ha fast ansettelse direkte i den virksomheten som skal ha arbeidet utført. Dette gir den enkelte arbeidstaker trygghet og forutsigbarhet med hensyn til fremtidig arbeidssituasjon og inntekt, og bidrar dessuten til produktive, omstillings- og konkurransedyktige virksomheter. Faste ansettelser i topartsforhold er også av vesentlig betydning for sentrale reguleringer og tradisjoner i norsk arbeidsliv, hvor lokalt partssamarbeid står sentralt. Regjeringen har derfor vært klare på at bemanningsbransjens rolle og omfang må begrenses, og har sendt på høring flere forslag og anbefalinger som på ulike måter er ment å begrense innleie som tilknytningsform, samt sikre seriøsitet i bemanningsbransjen.

Regjeringens ulike forslag og anbefalinger innebærer likevel ikke at den kommunale primæromsorgen blir forhindret fra å leie inn noe helsepersonell fra bemanningsforetak. Med tiltakene som er foreslått vil man fortsatt kunne leie inn ved vikarbehov og etter avtale med

tillitsvalgte dersom virksomheten er bundet av tariffavtale med fagforening med innstillingsrett. I offentlig sektor er det full tariffavtaledekning, og i utgangspunktet vil dermed alle virksomheter i offentlig sektor ha muligheter til å inngå avtale med tillitsvalgte om innleie fra bemanningsforetak. Departementet jobber nå med oppfølgingen av saken, hvor høringsfristen nylig løp ut og det er kommet mange nyttige innspill. Når det gjelder forslaget om å stille tilsvarende krav til ansettelser i kommunale vikarpooler som det gjøres til ansettelser i bemanningsbransjen, viser jeg generelt til at arbeidsmiljølovens regler for ansettelse, samt lovens rettigheter for arbeidstakere, i utgangspunktet er de samme uavhengig av om arbeidsgiver er et bemanningsforetak eller en kommune. Ansatte i bemanningsforetak har i tillegg rettigheter etter likebehandlingsreglene.

Representantene foreslår også en gjennomgang av rutiner for oppholdstillatelse for kvalifisert helsepersonell som ønsker å arbeide i bemanningsforetak i helsesektoren, med formål om å forenkle søknadsprosesser. Jeg viser her for det første til at EØS-avtalen gjør Norge til en del av et felles europeisk arbeidsmarked og sikrer virksomheter fri tilgang til arbeidskraft. EØS-borgere kan bo og jobbe i Norge uten oppholdstillatelse. Det er også bred politisk enighet om at arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS (såkalte tredjeland) skal være kontrollert og behovsstyrt. Faglærte arbeidstakere fra land utenfor EØS som ønsker å jobbe i Norge, må søke om oppholdstillatelse.

Behovet for arbeidskraft fra tredjeland må balanseres mot hensynet til en kontrollert innvandring. Rekruttering av arbeidskraft fra tredjeland skal heller ikke fortrenge norske arbeidstakere eller arbeidskraft fra EØS. Det stilles derfor en rekke dokumentasjonskrav som skal sikre at arbeidsinnvandringen fra tredjeland er behovsstyrt og kontrollert, samt at arbeidstakerne kan forsørge seg selv og ikke blir en belastning for det norske velferdssystemet.

Søknad om oppholdstillatelse kan fremmes elektronisk via Utlendingsdirektoratets digitale søknadsportal. Det gjelder også en årlig kvote for faglærte på 5 000 tillatelser for å legge til rette for rask rekruttering av nødvendig fagkompetanse fra tredjeland. Faglærte som omfattes av kvoten, gis oppholdstillatelse etter en forenklet prosedyre hvor det ikke stilles krav til en individuell arbeidsmarkedsvurdering. Faglærtekvoten har hittil aldri blitt fylt opp, noe som innebærer at alle arbeidsinnvandrere med relevant kompetanse og et arbeidstilbud med norske lønns- og arbeidsvilkår får oppholdstillatelse til å arbeide i Norge.

Regjeringen har lagt til rette for at arbeidsgivere kan rekruttere høyt kvalifisert arbeidskraft fra tredjeland. Det er også gjort forenklinger i søknadsprosessen, og det jobbes kontinuerlig med å korte ned ventetiden for faglærte slik at de kan komme raskt i arbeid.

Med hilsen

Marte Mjøs Persen

Marte Mjøs Persen